

INTRODUKTION TIL SCORAD

– SCORING ATOPIC DERMATIS^{1,2}

SCORAD er et klinisk værktøj, til at vurdere sværhedsgraden og omfanget af atopisk eksem (SCORing Atopic Dermatitis). Dermatologer kan bruge dette værktøj før og efter behandling for at afgøre, om behandlingen har været effektiv.

Atopisk eksem er en kronisk inflammatorisk hudsygdom. Vurdering af omfanget og sværhedsgraden af atopisk eksem er afgørende for dels at fastslå den grundlæggende sygdomsbyrde og dels at sikre behandlingseffektivitet.

SCORAD (SCORing Atopic Dermatitis) blev udviklet af *European Task Force on Atopic Dermatitis* i 1993-1994 og senere valideret i 1997, for at give dermatologer og forskere et standardiseret værktøj, som over tid måler tilstand og behandlingseffekt. Lad os se på fordele og ulemper ved at bruge SCORAD til vurdering af atopisk eksem. SCORAD er et værdifuldt værktøj til at vurdere de 3 komponenter; omfang af eksemet, intensitet af symptomer og subjektive symptomer hos patienter med atopisk eksem, men følgende er vigtigt at holde sig for øje:

FORDELE

» **Helhedsorienteret vurdering af sygdommens sværhedsgrad**
SCORAD kombinerer både de objektive (behandlerens observationer af eksem) og de subjektive (patientens oplevelse af kløe og søvnløshed) elementer.

» **Standardisering**
SCORAD er et internationalt anerkendt værktøj, hvilket betyder, at resultater kan sammenlignes på tværs af klinikker og forskningsmiljøer. Det sikrer, at behandlingseffektivitet kan evalueres på samme måde verden over.

» **Fleksibilitet i brug**
SCORAD kan bruges både til kliniske vurderinger i daglig praksis og til forskningsformål i kliniske forsøg, hvilket gør det til et alsidigt værktøj for dermatologer.

» **Monitorering af behandling**
SCORAD gør det muligt for behandlere at følge en patients sygdomsforløb over tid og vurdere, om en given behandling er effektiv baseret på ændringer i SCORAD-scoren.

» **Patientens oplevelse tæller med**
Ved at inkludere patientens vurdering af kløe og søvnløshed i den samlede score tages livskvaliteten med i betragtning, hvilket er vigtigt i behandlingen af en kronisk sygdom som eksem.

BEGRÆNSNINGER

» **Kompleksiteten**
SCORAD kan være tidskrævende at udføre, da det kræver en omhyggelig vurdering af flere faktorer, herunder den præcise omfang af hudinvolvering og intensiteten af forskellige symptomer. Dette kan gøre det mindre praktisk i travle klinikker.

» **Subjektivitet i vurdering**
Selv om SCORAD inkluderer patientens subjektive oplevelse, kan vurderinger som kløe og søvnløshed variere meget mellem patienter. Nogle patienter kan over- eller undervurdere deres symptomer, hvilket kan påvirke den samlede score.

» **Mindre præcision for milde tilfælde**
I milde tilfælde af eksem kan SCORAD være mindre sensitiv over for små forbedringer eller forværringer, hvilket kan gøre det sværere at opdage subtile ændringer i sygdomsaktiviteten.

» **Manglende fokus på funktionelle aspekter**
SCORAD vurderer ikke direkte de funktionelle konsekvenser af eksem, som f.eks. hvor meget eksemet påvirker patientens daglige liv, arbejde eller sociale aktiviteter. Dette kan være en begrænsning, især i svære tilfælde, hvor livskvaliteten er hårdt ramt.

» **Begrænset brug hos børn**
Hos små børn kan det være vanskeligt at få præcise subjektive vurderinger af kløe og søvnløshed, hvilket kan påvirke nøjagtigheden af SCORAD-scoring for denne aldersgruppe.

Samlet set er SCORAD et nyttigt og anerkendt værktøj til vurdering af atopisk eksem, men som med alle værktøjer har det både styrker og svagheder. Det fungerer bedst som en del af en samlet klinisk vurdering, hvor der også tages hensyn til patientens individuelle behov og livskvalitet.

STRUKTUREN

– SCORAD – SCORING ATOPIC DERMATIS^{1,2}

SCORing Atopic Dermatis (SCORAD) er et scoringsystem, du som kliniker kan anvende til at vurdere de fysiske tegn; omfanget og sværhedsgraden af læsioner på huden, samt subjektive parametre som kløe og søvnløshed.

SCORing Atopic Dermatis (SCORAD) er et valideret værktøj til måling af omfanget og sværhedsgraden af atopisk eksem. Det spænder fra 0 (ingen sygdom) til 72 (svær sygdom). Ifølge en foreslået fortolkning af EASI-scoren kan sværhedsgraden af atopisk eksem klassificeres som følger:

SCORING ATOPIC DERMATIS (SCORAD) BESTÅR AF 3 KOMPONENTER:

1. OMFANGET AF EKSEM (A): "REGLER OM 9"

Her beregnes, hvor meget af huden der er påvirket. Omfanget af eksem beregnes ved hjælp af "reglen af ni", som opdeler kroppen i regioner. Hver region tildeles en procentværdi for at estimere procentdelen af kropsoverfladen, der er involveret.

Procentdelen af kropsinddragelse omdannes til en score, der spænder fra 0 til 100.

Hoved og hals = **9%**

Arme = **18%** (9% hver)

Torso = **18%** (front og ryg)

Ben = **36%** (18% hver)

2. INTENSITETEN AF SYMPTOMER (B):

Her vurderes 6 kliniske tegn på atopisk eksem: Rødme, hævelse (ødem/papulation), sivning/skorpedannelse, kradsningsmærker, lichenifikation (fortykkelse af huden) og tørhed.

Hvert symptom scores på en skala fra 0 til 3:

0 Fraværende

1 Mild

2 Moderat

3 Alvorlig

3. SUBJEKTIVE SYMPTOMER (C):

Patienter (eller deres pårørende/omsorgspersoner) vurderer 2 subjektive symptomer: specifik kløe og søvnløshed. Disse symptomer vurderes på en visuel analog skala fra 0 (ingen) til 10 (værst tænkelige). Den samlede score for subjektive symptomer kan være op til 20.

Sådan kan du anvende det i klinisk praksis:

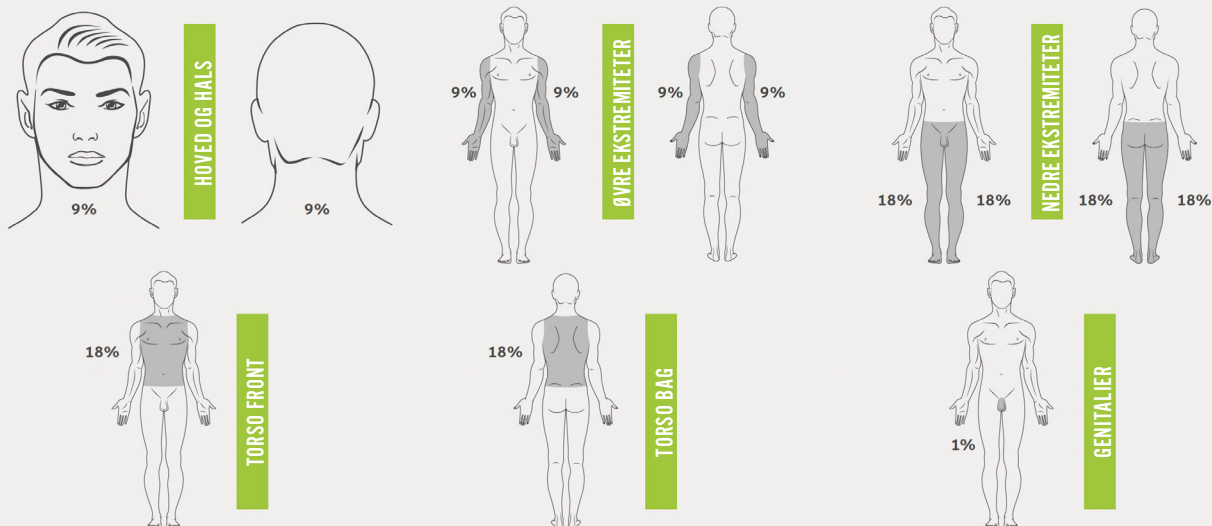
SCORAD-indekset kan bruges til at vurdere en patients grundlæggende sværhedsgrad af eksem ved baseline og derefter følge ændringer efter behandling. Dette hjælper med at afgøre, om de igangsatte behandlinger er effektive. SCORAD er designet til brug hos patienter i alle aldre, dog kan det være vanskeligt at få præcise subjektive vurderinger af kløe og søvnløshed hos små børn, hvilket kan påvirke nøjagtigheden af SCORAD-scoring for denne aldersgruppe.

Nogle gange udelades den subjektive del af SCORAD-indekset, og kun de objektive fund (omfang og intensitet) måles. Dette kaldes Objektiv SCORAD, som udelukker patientens opfattelse af kløe og søvnløshed. Udover SCORAD findes der også andre værktøjer som Eczema Area and Severity Index (EASI) og Patient-Oriented Eczema Measure (POEM), der bruges til at vurdere sværhedsgraden af eksem. SCORAD er dog et af de mest omfattende værktøjer, da det kombinerer både lægens vurdering og patientens oplevelser.

Kort sagt er SCORAD et vigtigt værktøj for både klinikere og forskere til at vurdere og behandle eksem, hvilket hjælper med at give standardiserede resultater, som kan spore sygdommens udvikling over tid.

SCORAD

SCORING ATOPIC DERMATIS

Sådan bruger du SCORAD

Dermatologer kan bruge dette værktøj før og efter behandling for at afgøre, om behandlingen har været effektiv.

1. VÆLG KROPSREGION – de 6 kropsregioner betragtes separat:

For at bestemme omfanget, markeres de områder, der er ramt af atopisk eksem, på en tegning af en krop. Reglen om 9 bruges til at beregne det berørte område (A) som en procentdel af hele kroppen.

HOVED OG HALS	ØVRE EKSTREMITETER	NEDRE EKSTREMITETER	TORSO FRONT	TORSO BAG	GENITALIER
9%	9%	18%	18%	18%	1%

Scoren for hvert område lægges sammen. Det samlede område er 'A', som har en mulig maksimum på 100%.

2. INTENSITETEN/SVÆRHEDSGRADEN

Et repræsentativt område af eksem udvælges. I dette område vurderes intensiteten af hver af følgende tegn som: Rødme, hævelse (ødem/induration), sivning/skorpedannelse, kradsningmærker (excoriationer), lichenifikation (fortykkelse af huden), tørhed (xerose).

Intensitetsvurderingerne lægges sammen for at give 'B' (maksimalt 18).

0	Ingen
1	Mild
2	Moderat
3	Alvorlig

3. SUBJEKTIVE SYMPTOMER

Subjektive symptomer, dvs. kløe og søvnløshed, vurderes af patienten eller en pårørende ved hjælp af en visuel analog skala, hvor 0 er ingen kløe (eller ingen søvnløshed), og 10 er den værst tænkelige kløe (eller søvnløshed). Disse scores lægges sammen for at give 'C' (maksimum 20).

Samlet score: SCORAD for den pågældende person er $A/5 + 7B/2 + C$.

1. European Task Force on Atopic Dermatitis. *Dermatology*. 1993;186:23-31.

INSTRUKTION

– BEREGNING OG VURDERING AF SCORAD-SCOREN

Når du skal igang med at beregne SCORAD-scoren er det vigtigt, at du følger nedenstående fremgang. Øvelse gør mester, jo flere gange du anvender dette vurderingsværktøj, jo hurtigere bliver du.

Du kan anvende skemaet her, sammen med billedatlas på side 4, alternativt kan du anvende Sanofis app 'SKIN SCORING'.

SCORAD-FORMEL

Scorad-indekset beregnes ved hjælp af følgende formel:

$$\text{SCORAD} = \frac{A}{5} + \frac{7B}{2} + C$$

Den maksimale mulige SCORAD-score er 103.

A er omfanget af eksem (0-100).

B er intensitetsscoren (0-18).

C er den subjektive score for kløe og søvnløshed (0-20).

BEREGNER

A – Omfanget af eksem

Indsæt den samlede score her (0-100): _____

B – Intensitets-scoren

Kriterier:

Sværhedsgrad (0-3):

1. Rødme

2. Hævelse

3. Væskende/skorpedannelse

4. Kradsemærker

5. Hudfortykkelse (lichenifikation)

6. Tørhed (dette vurderes i et område uden inflammation)

Summen af 1-6

Indsæt den samlede score her (B): _____

C – Subjektive symptomer

1. Søvn – Visual analog scale (gennemsnittet af de sidste 3 nætter)

2. Kløe – Visual analog scale (gennemsnittet af de sidste 3 nætter)

Summen af 1+2

Indsæt den samlede score her (C): _____

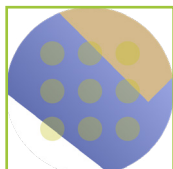
TOTAL SCORAD-SCORE (Brug formel):

Fortolkning af SCORAD-score:

- Mild eksem: SCORAD <25
- Moderat eksem: SCORAD 25-50
- Svær eksem: SCORAD >50

Her kan du få adgang til SCORAD scoringsredskaber. Materialet er tilgængeligt i 2 versioner:

Via download: www.campus.sanofi.dk Via app: 'SKIN SCORING' (find den i app store)

Apple

Android